
ADVIES

Voorontwerp van ordonnantie houdende instemming met het samenwerkingsakkoord tussen de Franse Gemeenschap, de Franse Gemeenschapscommissie en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met betrekking tot de specifieke behoeften van het onderwijs en de kinderopvang in Brussel

Aanvrager

Minister-president Rudi Vervoort

Aanvraag ontvangen op

13 juni 2023

Aanvraag behandeld door

Commissie Sociale Zaken en Gezondheid

Commissie Economie - Werkgelegenheid - Fiscaliteit - Financiën

Advies goedgekeurd door de Plenaire vergadering van 7 september 2023

BRUPARTNERS

Bischoffsheimlaan 26 - 1000 Brussel

Tel. : 02 205 68 68 - brupartners@brupartners.brussels - www.brupartners.brussels

Vooraf

Op het vlak van onderwijs en jonge kinderen moet het Brussels Gewest het hoofd bieden aan een aantal realiteiten die eigen zijn aan het Gewest. Het Gewest is immers het belangrijkste onderwijscentrum van het land. Het is dan ook noodzakelijk om nieuwe schoolplaatsen te creëren om de demografische spanning te ondervangen. Wat de jonge kinderen betreft, woonden er in 2021 meer dan 47.000 kinderen jonger dan 3 jaar in het Gewest en kon slechts 40% van de kinderen jonger dan 3 jaar in 2018 een plaats in een Brusselse kinderopvangomgeving vinden¹. Ook hier zijn er talrijke uitdagingen.

Er werden een aantal initiatieven opgezet om dit probleem aan te pakken. Zo werd in 2014 de Dienst van de Schoolfacilitator opgericht, die het eerste aanspreekpunt is voor proefinitiatieven die door het Gewest worden ontwikkeld om het onderwijs op het grondgebied te ondersteunen.

Om verder te werken aan de verbetering van de situatie in Brussel, heeft het Gewest beslist om met de Federatie Wallonië-Brussel en de Franse Gemeenschapscommissie een samenwerkingsakkoord af te sluiten om « de bestaande samenwerking en de maatregelen waarmee het Gewest de Federatie Wallonië-Brussel wil bijstaan in haar beleid om te voldoen aan de specifieke behoeften van het onderwijs en de kinderopvang in Brussel, te consolideren ».

De verbintenissen die de partijen aangaan, zijn gericht op 7 pijlers :

- Projecten voor het creëren van schoolplaatsen ondersteunen en begeleiden ;
- De school openstellen voor de buurt en de kwaliteit van de schoolomgeving verbeteren ;
- Het beroep van leerkracht promoten en het lerarentekort aanpakken ;
- Schoolverzuim en vroegtijdig schoolverlaten tegengaan ;
- Het taalonderricht verbeteren ;
- Zorgen voor een toereikend aanbod van kwaliteitsvolle kinderopvangplaatsen dat afgestemd is op de behoeften van het Brussels Gewest ;
- Armoede en ontbering bij kinderen bestrijden.

Een voorontwerp van ordonnantie houdende instemming met dit samenwerkingsakkoord wordt aan Brupartners voorgelegd.

Advies

1. Algemene beschouwingen

1.1 Samenwerking op het gebied van onderwijs en jonge kinderen

Brupartners verheugt zich over de bereidheid van de regering om verbintenissen aan te gaan om ervoor te zorgen dat er aan de specifieke kenmerken van Brussel en de eigen behoeften van het Gewest op het vlak van onderwijs en jonge kinderen wordt tegemoetgekomen. **Brupartners** wenst de rol te benadrukken die het Gewest kan spelen in de strijd tegen het lerarentekort, met name op het vlak van de opleiding die aan toekomstige leerkrachten moet worden aangeboden of in het kader van de kinderopvang via de mobilisatie van de voorziening van de Gesco's in de non-profitsector. Hij wijst

¹ <https://bisa.brussels/themas/jonge-kinderen>

er echter op dat kinderopvangstructuren steeds meer moeilijkheden ondervinden om Gesco-profielen te vinden om in de sector te werken. De door Actiris toegestuurde profielen zijn vaak niet geschikt of de personen zijn niet geïnteresseerd in de arbeidsvoorwaarden van de sector (werktijden, lonen, ...).

Daarnaast vraagt **Brupartners** dat het Gewest leegstaande of onderbenutte gebouwen waarvan het eigenaar is, beschikbaar zou kunnen stellen voor kinderopvang of onderwijs, om zo het tekort aan kinderopvangplaatsen en schoolgebouwen te ondervangen.

Brupartners wenst er ook op te wijzen dat er in het kader van het Plan Cigogne 2021-2026 om bijkomende opvangplaatsen in Wallonië en Brussel te creëren, zeer weinig projecten op het niveau van het Brussels Gewest werden ingediend. **Brupartners** vraagt de Brusselse regering (Perspective) om, in samenwerking met de Federatie Wallonië-Brussel, het Waals Gewest en het ONE, deze kwestie te onderzoeken om de redenen hiervoor te begrijpen en de nodige richtlijnen op te stellen zodat toekomstige projectoproepen een reële impact op het Brussels grondgebied zouden kunnen hebben.

1.2 Inhoud van het samenwerkingsakkoord

Brupartners stelt vast dat de voorgelegde tekst algemene verbintenissen vanwege de entiteiten bevat om de samenwerking op de betrokken gebieden te verbeteren, maar dat deze zeer weinig details bevat over de manier waarop deze verbintenissen zullen worden nagekomen. **Brupartners** begrijpt dat specifieke overeenkomsten bedoeld zijn om de inhoud van het samenwerkingsakkoord te verduidelijken, maar betreurt het dat deze geen gekwantificeerde doelstellingen en concrete elementen bevat aangaande de methoden die zullen worden gebruikt om de aangegane verbintenissen na te komen.

2. Bijzondere beschouwingen

2.1 Financiering van de partners

Brupartners wijst erop dat het van belang is om structurele of op zijn minst meerjarige financieringen toe te kennen aan lokale partners die bij de verschillende projecten, zoals het Schoolcontract, zijn betrokken. De betrokken verenigingen hebben immers nood aan financiële zekerheid om zich ten volle voor dergelijke partnerschappen te kunnen inzetten.

2.2 Betrokkenheid van de sectorale sociale partners

Brupartners vraagt dat de sectorale sociale partners hierover zouden worden geïnformeerd en hierbij zouden worden betrokken. Vertegenwoordigers van de sector moeten immers betrokken worden bij projecten zoals deze om het tekort aan kleuterleid(st)ers te bestrijden. Zo heeft in 2020 en 2022 via de APEF een proefproject voor kinderverzorg(st)ers aan huis plaatsgevonden². Dankzij de valorisatie van verworven kennis en een aanvullende opleiding kunnen de betrokkenen immers de titel van assistent-kinderverzorger verwerven en toegang tot alle soorten opvangomgevingen verkrijgen (0-12 jaar). **Brupartners** steunt dit soort proefprojecten en dringt erop aan dat er meer soortgelijke acties in Brussel zouden worden ontwikkeld.

Daarnaast stelt **Brupartners** vast dat in 2020 een nieuw beroepsprofiel voor kinderverzorgsters werd bijgewerkt om aan de nieuwe realiteit van deze beroepen te beantwoorden. In 2021 werden

² [Valorisation des Acquis de l'Expérience - VAE - APEF \(apefasbl.org\)](https://www.apefasbl.org/)

besprekingen gestart om het *opleidingsprofiel* bij te werken, maar deze hebben nog niet tot een resultaat geleid. Derhalve heeft nog geen enkele nieuwe opleiding voor kinderverzorgster het levenslicht gezien. **Brupartners** benadrukt het belang van up-to-date opleidingen om jongeren voor deze beroepen aan te trekken. Hij roept derhalve op om de lopende gesprekken tussen de opleidingspartners af te ronden.

2.3 Gelijktelling en erkenning van diploma's

Brupartners stelt ook voor om de administratieve procedure voor de erkenning en gelijktelling van buitenlandse diploma's in Brussel te versterken en te versoepelen voor sectoren met een tekort, zoals de kinderopvang, om zo gekwalificeerde buitenlandse werknemers toegang tot werk te verschaffen.

2.4 Programmering van het dienstenaanbod voor jonge kinderen en onderwijs

Brupartners moedigt de integratie aan van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (met name via de dienst Perspective) in de denkprocessen vanwege de toezichthoudende overheden met betrekking tot een georganiseerde en gezamenlijk beheerde programmering om het gebrek aan een globaal zicht op de maatschappelijke behoeften van de bevolking, de tewerkstelling in de sector van de kinderopvang en het onderwijs en het dienstenaanbod in Brussel te verhelpen. Deze programmering zal het mogelijk maken om het dienstenaanbod aan te passen in functie van de toenemende complexiteit van de behoeften van de bevolking. In dit kader stelt **Brupartners** voor om toekomstgerichte indicatoren en statistische instrumenten te ontwikkelen en om op de demografische evolutie te anticiperen.

*
* *